

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2024. GODINU I PROJEKCIJE ZA 2025. I 2026. GODINU¹

- VODIČ ZA GRAĐANE -

Zagreb, prosinac 2023.

---

¹ Hrvatski sabor je dana 30. studenoga 2023. godine usvojio Državni proračun Republike Hrvatske za 2024.godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu

UVOD

Nadolazeće razdoblje u Republici Hrvatskoj karakterizira nastavak razmjerno pozitivnih gospodarskih kretanja, ali i visok stupanj neizvjesnosti kao i dominantni negativni rizici, što predstavlja izazove za ekonomsku politiku u cjelini te posebice fiskalnu politiku. U tom smislu, ona treba biti prilagodljiva, spremna na pravovremenu reakciju u promjenjivim okolnostima. Tako je u uvjetima još uvijek prisutnih inflacijskih pritisaka, planirani odgovor fiskalne politike usmjeren prije svega na zaštitu stanovništva i gospodarstva, uvažavajući izazove povezane s potrebom snažne socijalne osjetljivosti, demografskim i geopolitičkim kretanjima kao i osiguravanjem odgovarajućeg standarda za sve skupine društva.

Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2024. – 2026. godine određeno je projiciranim kretanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir cjelogodišnji fiskalni učinak mjera koje je Vlada RH donijela u svrhu zaštite kućanstava i gospodarstva od rasta cijena, kao i učinak porezne reforme u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje, a koje će stupiti na snagu od 1. siječnja 2024. godine. Osim toga, od početka sljedeće godine bit će ukinut prirez za sve kategorije dohotka te će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moći kompenzirati gubitak prihoda po ovoj osnovi samostalnim propisivanjem porezne stope za kategorije dohotka za nesamostalni rad u granicama propisanim zakonom. Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći institucija i tijela EU. To se ponajprije odnosi na sredstva iz novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. godine te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati otpornost gospodarstva.

Ključne odrednice kretanja rashodne strane proračuna u nadolazećem srednjoročnom razdoblju su ekonomsko - političke okolnosti koje iziskuju fleksibilnu reakciju fiskalne politike. Ovdje je važno spomenuti visoku stopu inflacije u posljednje 2 i pol godine, ostvarenu iznad prethodnih očekivanja, posebice njenu komponentu cijena hrane, koja je u kumulativnom iznosu dosegla stopu višu od 30% u RH u promatranom razdoblju, (što RH čini jednom od 5 najjače zahvaćenih zemalja u EU). Navedeno je dovelo do potrebe

usklađivanja rasta plaća s inflatornim pritiscima, kao i posljedičnog usklađivanja mirovina s rastom plaća i potrošačkih cijena, ali i potrebe snažnije ciljane zaštite socijalno ranjivih skupina društva u ovakvim uvjetima. Istovremeno, pri planiranju rashodnih prioriteta nužno je uzeti u obzir i rastuće geopolitičke napetosti, kao i nepovoljna demografska kretanja te u tako izazovnim okolnostima osigurati odgovarajuću kvalitetu života za sve građane. U tom kontekstu, planira se nastaviti i s naporima u svrhu saniranja područja oštećenih u razornim potresima, i to iz nacionalnih izvora te zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. U okviru ključnih odrednica ekonomske politike valja spomenuti i Specifične preporuke Vijeća za RH iz lipnja 2023. godine koje snažno usmjeravaju politiku RH u smislu obveze provedbe (nacionalno financiranih) investicija te reformi, osiguranja učinkovite apsorpcije Mehanizma za oporavak i otpornost u sinergiji s europskim strukturnim i investicijskim fondovima (s posebnim naglaskom na zelenu i digitalnu tranziciju), a sve u svrhu jačanja otpornosti hrvatskog gospodarstva.

U ovako izazovnim okolnostima, slijedom svih navedenih odrednica, prema ESA 2010 metodologiji, očekuje se manjak opće države od 1,9% BDP-a u 2024. godini, što je 1,6 postotnih bodova više u odnosu na 2023. godinu. Udio javnog duga u bruto domaćem proizvodu nastavlja se smanjivati pa će tako u 2024. godini doseći razinu od 58%, što je 2,7 postotnih bodova niže u usporedbi s razinom iz 2023. godine.

Unatoč izazovima, Vlada RH predana je ostvarenju održivosti javnih financija. U tom smislu, u srednjem roku planirana je postupna fiskalna konsolidacija, u suglasju s ulaganjima i reformama poticajnim za ekonomski rast, a u svrhu ostvarenja razborite srednjoročne fiskalne pozicije. Tako će proračunski manjak u 2025. godini dosegnuti 1,6% BDP-a, odnosno 1,5% BDP-a u 2026. godini, dok će u istom razdoblju udio duga u nominalnom bruto domaćem proizvodu iznositi 56,6% odnosno 55,5%. Iz svega navedenog, vidljivo je da će u srednjem roku proračunski manjak biti značajno ispod 3% BDP-a, dok će se udio duga u bruto domaćem proizvodu smanjiti ispod 60%, sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu.

MAKROEKONMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir u ovom dokumentu izrađen je u listopadu ove godine i jednak je onom iz Nacrta proračunskog plana za 2024. godinu². Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz najnovijih projekcija Europske središnje banke³, Europske komisije⁴ i Consensus Economics-a⁵.

Tablica 1: Osnovne pretpostavke

	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
EURIBOR, 3 mjeseca	0,3	3,4	3,7	3,1	n.a.
Devizni tečaj USD/EUR (godišnji prosjek)	1,1	1,1	1,1	1,1	n.a.
Rast svjetskog BDP-a, osim europa područja	3,3	3,2	3,0	3,2	n.a.
Rast BDP-a u europa području	3,4	0,7	1,0	1,5	n.a.
Stopa inflacije u europa području (HICP)	8,4	5,6	3,2	2,1	n.a.
Obujam svjetskog uvoza, osim europa područja	5,3	0,2	3,2	3,3	n.a.
Rast relevantnih inozemnih tržišta	9,1	-2,2	3,5	3,4	3,4
Rast cijena primarnih sirovina, isključujući naftu	6,6	-13,6	-3,1	3,2	n.a.
Cijene nafte (USD po barelu)	103,7	82,7	81,8	77,9	n.a.

Izvor: Europska središnja banka, Ministarstvo financija

Unatoč prisutnoj visokoj inflaciji, monetarnom stezanju i slaboj dinamici vanjske potražnje, u prvoj polovici 2023. godine nastavljena su povoljna kretanja u hrvatskom gospodarstvu. Međugodišnjem realnom rastu BDP-a u prva dva tromjesečja ove godine, koji je iznosio 2,1%, najjače je pridonio snažan rast izvoza usluga te, u nešto manjoj mjeri, osobne potrošnje, kao i pad uvoza roba. S druge strane, značajan negativan doprinos kretanju realnog BDP-a u prvoj polovici 2023. godine ostvarili su kategorija promjene zaliha te robni izvoz, čija je dinamika, nakon tri godine iznimnih rezultata u razdoblju pandemije te oporavka koji je uslijedio, dominantno pod utjecajem slabljenja potražnje važnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera.

² Budući da je u međuvremenu došlo do značajne revizije cjelokupne vremenske serije BDP-a od strane Državnog zavoda za statistiku, uz znatne izmjene u 2022. godini, usklađenost ova dva okvira ostvarena je na način da su zadržane istovjetne realne stope rasta BDP-a te komponenti s rashodne strane obračuna BDP-a (izuzev kategorije promjena zaliha)

Na tržištu rada nastavljena su povoljna kretanja te je broj osiguranika mirovinskog osiguranja u prvih devet mjeseci 2023. godine prosječno rastao po međugodišnjoj stopi od 2,4%, dok se administrativna stopa nezaposlenosti nalazi na povijesno niskim razinama. Tijekom 2023. godine bilježi se usporavanje inflacije potrošačkih cijena koja je u rujnu dosegla razinu od 6,7%. Pritom je usporavanje inflacije bilo najizraženije kod cijena energije, a trend postupnog usporavanja vidljiv je i kod preostalih komponenata potrošačkih cijena, iako je i nadalje prisutna relativno snažna inflacija potrošačkih cijena hrane te usluga.

Tablica 2: Makroekonomski okvir u razdoblju 2022. – 2026.

	2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
BDP, realni rast (%)	6,3	2,8	2,8	2,7	2,5
Osobna potrošnja	6,7	2,6	3,2	3,0	2,6
Državna potrošnja	2,7	4,0	2,5	2,5	2,2
Bruto investicije u fiksni kapital	0,1	3,1	3,2	3,4	2,5
Izvoz roba i usluga	27,0	-1,4	2,2	2,5	2,4
Izvoz roba	23,9	-8,3	2,9	3,1	3,1
Izvoz usluga	30,2	5,9	1,6	1,9	1,8
Uvoz roba i usluga	26,5	-4,0	2,7	2,7	2,4
Uvoz roba	27,3	-6,0	2,5	2,6	2,4
Uvoz usluga	21,8	8,7	3,5	3,2	2,6
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	4,5	3,0	3,0	2,9	2,5
Promjena zaliha	2,4	-2,1	0,0	0,0	0,0
Neto inozemna potražnja	-0,5	1,8	-0,3	-0,2	0,0
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja	3,8	1,5	1,8	1,7	1,5
Državna potrošnja	0,6	0,9	0,5	0,5	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	0,0	0,6	0,6	0,6	0,5
Izvoz roba i usluga	13,4	-0,8	1,2	1,3	1,3
Uvoz roba i usluga	-13,9	2,6	-1,5	-1,5	-1,3

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

U ovoj godini očekuje se realni rast BDP-a RH od 2,8%, što je za 0,5 postotnih bodova više u odnosu na projekciju iz travnja (u okviru Programa stabilnosti RH

³ ECB staff macroeconomic projections for the euro area, September 2023

⁴ Summer 2023 European Economic Forecast, September 2023

⁵ Consensus Forecasts – Eastern Europe i G-7 & Western Europe

za razdoblje 2024. – 2026.). U drugoj polovici 2023. godine te u 2024. godini, predviđa se nastavak povoljne dinamike gospodarskog rasta. Tako će u 2024. godini realni BDP rasti istom stopom kao i ove godine, unatoč prisutnim recesijskim kretanjima u mnogim razvijenim gospodarstvima, blagom usporavanju očekivanog globalnog rasta i vanjskotrgovinske razmjene, kao i zaoštavanju međunarodnih uvjeta financiranja. Realni rast BDP-a bit će ostvaren isključivo pod utjecajem domaće potražnje, dok će doprinosi neto inozemne potražnje u 2024. godini ponovo postati blago negativan, a doprinos promjene zaliha neutralan. Ovakva prognoza realnog rasta BDP-a je za 0,1 postotni bod viša u odnosu na projekciju iz travnja, kada se za 2023. godinu očekivao ipak sporiji rast BDP-a nego u ovom dokumentu, a i očekivanja domaćih kretanja bila su prigušenija, pogotovo što se tiče tržišta rada. Razlika se odnosi na blago povoljniji pozitivan doprinos gospodarskom rastu od strane domaće potražnje, i to isključivo osobne potrošnje, a s druge strane, neznatno izraženiji negativan doprinos neto inozemne potražnje, pogotovo manji pozitivan doprinos izvoza roba i usluga.

Tablica 3: Kretanja na tržištu rada

	2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
	promjena, promjena, promjena, promjena, promjena,				
	u %	u %	u %	u %	u %
Radna snaga (15+) ¹	1,0	1,0	0,9	0,6	0,4
Stopa nezaposlenosti, razina u % ¹	7,0	6,1	5,7	5,3	5,1
Broj zaposlenih ²	2,3	2,4	1,8	1,4	1,0
Bruto plaće u pravnim osobama ³	8,3	14,6	9,0	4,9	3,8

¹ Prema anketi o radnoj snazi.

² Prema definiciji nacionalnih računa (domaći koncept).

³ Administrativni izvori.

Izvor: DZS, HZMO, Ministarstvo financija

Tržište rada obilježavaju iznimno povoljna očekivanja uslijed pozitivne dinamike gospodarske aktivnosti u uvjetima prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom u svim glavnim djelatnostima te povoljnih trendova migracijskog salda. Tako će u 2024. godini, anketna stopa nezaposlenosti bilježiti daljnje smanjenje nakon rekordno niskog ostvarenja u prošloj godini.

Rekordni nominalni rast bruto plaća zaposlenika iz 2023. godine ipak će usporiti, ali će ga i u 2024. godini karakterizirati iznimno snažna dinamika. Pri tomu će, nakon sličnog rasta plaća u privatnom i javnom sektoru u 2023. godini, u 2024. godini nešto izraženije rasti plaće u javnom sektoru. Uzevši u obzir slabu dinamiku inozemne potražnje, prigušenu investicijsku aktivnost privatnog sektora te opisane specifične okolnosti domaćeg tržišta rada, osobna potrošnja bit će glavni pokretač rasta domaće potražnje, kao i samog BDP-a. U 2024. godini očekuje se blago usporavanje dinamike u građevinskoj djelatnosti te ubrzavanje kod ostalih vrsta investicija.

U 2025. godini očekuje se nešto izraženiji pozitivan doprinos rastu BDP-a od strane izvoza roba i usluga, sukladno dinamiziranju globalne trgovinske razmjene te postupnom poboljšanju povjerenja turista. Krajem projekcijskog razdoblja, uz blago sporiji gospodarski rast te oporavljenu dinamiku izvozne potražnje, kao i dalje ponešto sniženu elastičnost uvoza u odnosu na konačnu potražnju, očekuje se neutralan doprinos neto inozemne potražnje gospodarskom rastu.

Tablica 4: Kretanje cijena

	2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Deflator BDP-a, promjena (%)	9,5	9,4	4,4	2,8	2,3
Osobna potrošnja	11,3	7,8	3,1	2,4	2,2
Državna potrošnja	3,8	9,5	7,2	3,1	2,3
Bruto investicije u fiksni kapital	8,5	8,2	2,9	2,3	2,1
Izvoz roba i usluga	9,1	5,4	2,3	2,2	2,1
Izvoz roba	12,2	1,8	1,6	2,0	2,1
Izvoz usluga	6,0	8,6	2,8	2,4	2,1
Uvoz roba i usluga	14,6	1,6	1,5	1,9	2,0
Uvoz roba	16,1	1,0	1,3	1,9	2,0
Uvoz usluga	5,6	4,8	2,3	2,2	2,0
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	10,8	8,0	3,1	2,4	2,2

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Inflacija bi u 2024. godini trebala izraženije usporiti na 3,1%, prvenstveno kao posljedica ublažavanja inflacijskih pritisaka kod cijena hrane, pića i duhana, ali i temeljne inflacije (koja isključuje energiju i hranu). Ublažavanje rasta cijena hrane bit će posljedica nižih cijena inputa u poljoprivrednoj proizvodnji te cijena prehrambenih sirovina i proizvođačkih cijena hrane u EU, ali i mjera Vlade RH.

Kretanje deflatora BDP-a zabilježit će znatnije usporavanje tek u 2024. godini budući da će tada, uz daljnje usporavanje većine pojedinačnih sastavnica, znatno oslabiti snažni pozitivni učinak uvjeta razmjene prisutan u 2023. godini. Prema kraju projekcijskog razdoblja očekuje se daljnje usporavanje stope inflacije prema ciljanim veličinama, na 2,4% u 2025. i 2,2% u 2026. godini.

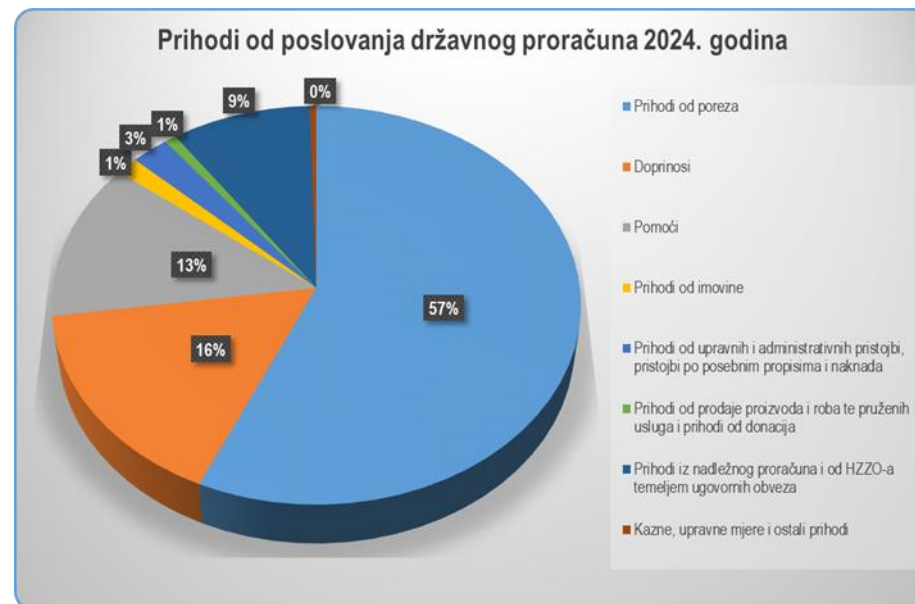
Hrvatskom gospodarstvu predstoji daljnja prilagodba na postojeće strukturne izazove. Tako se među domaćim rizicima ističu ograničenja kapaciteta i radne snage, snažnija međunarodna konkurencija te posljedice klimatskih promjena u turističkom sektoru, kao i srednjoročna ranjivost tržišta nekretnina, u uvjetima rasta kamatnih stopa, što bi moglo negativno utjecati na stabilnost financijskog sustava RH. Kao pozitivan rizik za dinamiku osobne potrošnje u promatranom razdoblju spomenimo potencijalno ponovno intenzivnije korištenje financijske poluge sektora kućanstava, koji je u proteklom razdoblju prošao znatan proces razduživanja.

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2024. – 2026. određeno je projiciranim kretanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir cjelogodišnji fiskalni učinak mjera koje je Vlada RH donijela u svrhu zaštite kućanstava i gospodarstva od rasta cijena, kao i učinak porezne reforme u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje, a koje će stupiti na snagu od 1. siječnja 2024. godine. Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći institucija i tijela EU. To se ponajprije odnosi na sredstva iz novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati oporavak i otpornost gospodarstva.

U tom smislu, produljeno je trajanje privremeno snižene stope PDV-a od 5% na isporuku plina, grijanja iz toplinskih stanica, ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do 31. ožujka 2024. godine. Također, Vlada RH donijela je i Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju i Uredbu o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su utvrđene premije energetske subjekata za motorne benzine i dizelska goriva kojima se reguliraju cijene naftnih derivata.

Izmjenama Zakona o doprinosima, smanjuje se mjesečna osnovica za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem generacijske solidarnosti. Za sve ukupne bruto mjesečne plaće do 700 eura smanjenje je fiksno i iznosi 300 eura, dok se za plaće povrh tog iznosa pa do iznosa od 1.300 eura olakšica postupno smanjuje. Pri tome olakšica ne umanjuje budući iznos mirovine jer će se za utvrđivanje prava iz mirovinskog osiguranja temeljem generacijske solidarnosti, koristiti puna mjesečna osnovica bez umanjenja za olakšicu.

Izvor: Ministarstvo financija

Porezni prihodi u 2024. godini projicirani su u iznosu od 16,1 milijardu eura, što predstavlja rast od 4,2% u odnosu na prethodnu godinu. U 2025. godini projicirani u iznosu od 16,9 milijardi eura, odnosno uz međugodišnji rast od 4,8%, dok se u 2026. godini očekuju u iznosu od 17,6 milijardi eura i bilježe rast od 4,3%.

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2024. godinu te projekcije za 2025. i 2026. godinu rađene su temeljem procjene kretanja bruto operativnog viška poduzeća. Tako je u 2024. i 2025. godini planiran u iznosu od 2,2 milijarde eura, dok je u 2026. godini projiciran u iznosu od 2,3 milijarde eura.

Projekcija **prihoda od poreza na dodanu vrijednost** temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te

socijalne transfere u naravi. Sukladno navedenom, u 2024. godini planira se ostvariti 11 milijardi eura prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2025. godinu iznose 11,6 milijardi eura, odnosno 12,3 milijardi eura za 2026. godinu.

Prihod od **posebnih poreza i trošarina** projiciran je na temelju očekivanog intenziteta prometa i potrošnje trošarinskih proizvoda te godišnjeg učinka smanjenja visine trošarina na pogonska goriva, a radi sniženja maloprodajnih cijena. Tako se u ukupni приход od posebnih poreza i trošarina u 2024. godini očekuje iznosu od 2,5 milijardi eura te u 2025. i 2026. godini u iznosu od 2,6 milijardi eura.

Prihodi od **ostalih poreza na robu i usluge** u 2024. godini planirani su u iznosu od 81,1 milijun eura, dok procjene za 2025. godinu iznose 84,2 milijuna eura, odnosno 87,9 milijuna eura za 2026. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Prihodi od **poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću** planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklim godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 70,6 milijuna eura za 2024. godinu, dok projekcije za 2025. i 2026. godinu iznose 74,5 milijuna eura, odnosno 79,1 milijun eura. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću planiraju se u iznosu od 225,6 milijuna eura u 2024. godini odnosno u iznosu od 236,7 milijuna eura i 246,5 milijuna eura u 2025. i 2026. godini.

Prihod od **poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije** u 2024. godini planiran je u iznosu od 81,6 milijuna eura. Projekcija ovog prihoda za 2025. godinu iznosi 81,9 milijuna eura, a za 2026. godinu 82,2 milijuna eura.

Projekcije prihoda po osnovi **doprinosa** za razdoblje 2024. - 2026. temeljene su na očekivanom kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti, kao i učinku prethodno spomenutih izmjena i dopuna Zakona o doprinosima. U 2024. godini

u državni proračun planira se prikupiti 4,6 milijardi eura prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2025. godinu iznosi 4,9 milijarde eura, a za 2026. godinu 5,1 milijarde eura.

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna odnosno iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Također, uključuju i sredstva iz instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2024. godini iznose 3,6 milijardi eura, a u 2025. i 2026. godini 3,9 odnosno 3,3 milijardi eura.

Prihodi od imovine u 2024. godini planirani su u iznosu od 414,8 milijuna eura, a u 2025. i 2026. godini u iznosu od 404,4 milijuna eura odnosno 402,1 milijuna eura. Sastoje se od prihoda od kamata, prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine te ostalih prihoda od imovine. Dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi državnog proračuna.

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2024. godini planirani su u iznosu od 709,1 milijun eura, dok projekcije za 2025. godinu iznose 721,3 milijuna eura, a za 2026. godinu 735,1 milijun eura. Istodobno, prihodi po posebnim propisima, koji su u najvećoj mjeri namjenski prihodi proračunskih korisnika, bilježit će razinu od 569,2 milijuna eura u 2024. godini, 577,4 milijuna eura u 2025. godini te 585 milijuna eura u 2026. godini.

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i **prihode od donacija** planiraju proračunski korisnici. Za 2024. godinu planirani su u iznosu od 224,1 milijun eura, a u 2025. i 2026. godini projicirani su na razini od 225,3, odnosno 231,2 milijuna eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem ugovornih obveza odnose se na ustanove u zdravstvu u državnom vlasništvu, koji će se u razdoblju 2024. -2026. kretati na prosječnoj

razini od 2,9 milijardi eura. Pritom valja istaknuti kako planirani iznosi odražavaju i prihode općih županijskih bolnica za koje se od 1. siječnja 2024. godine osnivačka prava prenose na državu sa županija i grada Zagreba.

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne, porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih **ostalih kazni**. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju te su za 2024. godinu planirani u iznosu od 121,7 milijuna eura, dok projekcije za 2025. godinu iznose 125,9 milijuna eura, a za 2026. godinu 130,5 milijuna eura.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2024. godini planiraju se u iznosu od 87,1 milijuna eura, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom zemljišta, stanova i ostalih građevinskih objekata, kao i приходima od prodaje zaliha odnosno nafte i naftnih derivata radi znavljanja zaliha. U naredne dvije godine ovi prihodi se projiciraju u iznosu od 87,4 milijuna eura i 87,8 milijuna eura.

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2024. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 32,6 milijardi eura, što je 11,2% ili 3,3 milijarde eura više u odnosu na tekući plan za 2023. godinu. U 2025. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 33,3 milijarde eura, a u 2026. godini projiciraju se na razinu od 32,9 milijardi eura.

Ovaj proračun odražava politike Vlade usmjerene na daljnji rast kvalitete socijalne skrbi, održivost mirovinskog sustava i potporu najugroženijima. Osim toga, proračun odražava i nastavak reforme obrazovanja i zdravstva te obnove od potresa, nastavak provedbe demografskih mjera kao i jačanja obrambenih sposobnosti i sigurnosti. Daljnji napori ulažu se i u financiranje javnih investicija, posebno u području zelene i digitalne tranzicije, kao i energetske sigurnosti.

Povećanje ukupnih rashoda u iznosu od 3,3 milijarde eura prvenstveno je rezultat povećanih izdvajanja za:

- zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu i zaposlene u ustanovama u zdravstvu) u iznosu od 1,5 milijardi eura uslijed primjene ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima i odlukama Vlade o isplatama dodataka kao i uključivanja 22 opće bolnice i ustanove u zdravstvu u državni proračun te očekivane primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama,
- mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 1,1 milijardu eura uslijed očekivane indeksacije mirovina po općim i posebnim propisima i očekivanog porasta broja umirovljenika,
- provedbu projekata financiranih iz bespovratnih sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 723,4 milijuna eura,
- troškove obnove i sanacije štete nastale uslijed potresa u iznosu od 418,0 milijuna eura,
- nadoknadu troškova Hrvatskoj elektroprivredi d.d. vezanih uz financiranje obveze osiguranja zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske u skladu s Odlukom VRH u skladištu PSP Okoli u iznosu od 273,4 milijuna eura,

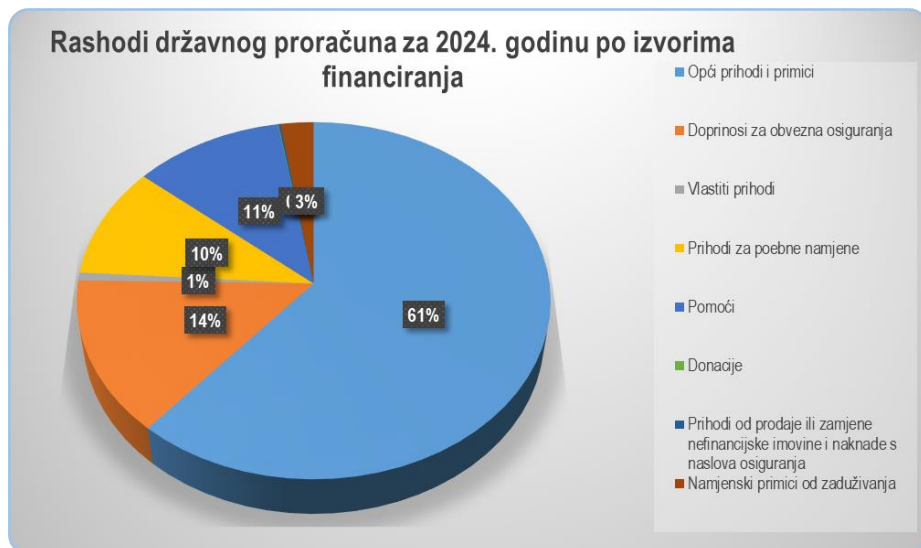
- troškove servisiranja javnog duga u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima u iznosu od 250,6 milijuna eura,
- inkluzivni dodatak kao novu novčanu naknadu kojom se objedinjavaju, ali i povećavaju postojeća prava za osobe s invaliditetom u iznosu od 234,7 milijuna eura,
- osobnu asistenciju koja je postala zakonsko pravo u iznosu od 116,7 milijuna eura,
- doplatak za djecu zbog relaksacije uvjeta za ostvarivanje prava u iznosu od 114,5 milijuna eura,
- financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture u iznosu od 87,4 milijuna eura,
- povećanje kapaciteta LNG terminala te jačanje plinske infrastrukture izgradnjom četiri plinovoda u iznosu od 78,5 milijuna eura,
- Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje za pokriće troškova zdravstvene zaštite u iznosu od 74,4 milijuna eura,
- energetske obnovu zgrada u svrhu povećanja energetske učinkovitosti u iznosu od 68,8 milijuna eura,
- fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 52,4 milijuna eura,
- nabavu borbenih vozila Bradley te njihovog dovođenja u ispravno stanje i isporuku Oružanim snagama u iznosu 42,1 milijun eura.

i smanjenih izdvajanja za:

- provedbu projekata financiranih iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova kao posljedica završetka programskog razdoblja 2014. - 2020. te razdoblja korištenja sredstava Fonda solidarnosti Europske unije u iznosu od 1,4 milijarde eura.
- plaćanje naknade štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL u iznosu od 229,4 milijuna eura,
- otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije u iznosu od 153,0 milijuna eura budući da se ova mjera Vlade u skladu s preporukama Europske komisije planira provoditi do kraja ožujka 2024. godine

- jednokratno primanje korisnicima mirovinskih primanja koje je u 2023. godini isplaćivano temeljem odluka VRH kako bi se ublažile posljedice inflacije u iznosu od 136,1 milijun eura.

U nastavku se daje pregled kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2022. - 2026. po ekonomskoj klasifikaciji. Naime, proračunske klasifikacije čine okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primitci te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. Izvori financiranja sadrže prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene.

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupni rashodi za zaposlene u 2024. godini planiraju se u iznosu od 5,2 milijarde eura (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) i u odnosu na tekući plan 2023. godine bilježe rast od 1,3 milijarde eura.

Do povećanja je došlo ponajprije uslijed pune primjene Dodatka III. Temeljnomo kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama i Dodatka

III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike iz listopada 2023. godine (Narodne novine, br. 128/23) kojima je utvrđeno povećanje:

- osnovice za izračun plaće od 1. listopada 2023. godine za 5% čime ista iznosi 947,18 €,
- regresa na iznos od 300,00 eura,

ali je uvedeno i novo pravo, odnosno godišnja nagrada za uskršnje blagdane u iznosu od 100,00 eura.

Na rast ove kategorije rashoda također utječe daljnja primjena i drugih povećanja ugovoreni u 2023. godini i to:

- isplate privremenog dodatka na plaću u neto iznosu od 100, 80 i 60 eura mjesečno, ovisno o pripadnosti pojedinog radnog mjesta službenika i namještenika odgovarajućem razredu raspona koeficijenata složenosti poslova, kojim su obuhvaćena radna mjesta s propisanim koeficijentima u rasponu od najnižeg koeficijenta u državnoj službi i javnim službama 0,631 do koeficijenta 1,867 (Odluka VRH od 15. lipnja 2023.)
- isplate dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima kojim je državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima, raspoređenim na radna mjesta za koje je utvrđen koeficijent složenosti poslova do 2,30, određena isplata dodatka na plaću u visini od 12% (Odluka VRH 27. srpnja 2023.)
- isplate dodatka na plaću policijskim službenicima srednje stručne spreme, raspoređenim na radna mjesta srednje stručne spreme u visini od 10% odnosno u visini od 5% ovisno o osnovnom koeficijentu složenosti poslova i dodacima koje ostvaruje temeljem Uredbe o plaćama policijskih službenika (Odluka VRH 24. kolovoza 2023.)
- isplate dodatka u visini od 10% odnosno u visini od 5% ovisno o osnovnom koeficijentu složenosti poslova službenicima pravosudne policije, službenicima Ministarstva financija, Porezne uprave te službenicima Ministarstva financija, Carinske uprave (Odluka VRH 24. kolovoza 2023. godine)
- isplate dodatka na plaću u visini od 10% ostalim državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima raspoređenim na radna mjesta za koje je utvrđen koeficijent složenosti

poslova do 1,867, a koji nemaju pravo na dodatak za poslove s posebnim uvjetima rada odnosno dodatak za specifičnost poslova ili drugi dodatak utvrđen posebnim propisom ili sporazumom. Ako imaju pravo na takav dodatak u iznosu manjem od 10%, određena je isplata dodatka na plaću u visini razlike do 10% (Odluka VRH 24. kolovoza 2023. godine)

Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 436,5 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2023. godine i iznose ukupno 3,3 milijarde eura.

Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 101,8 milijuna eura i bilježe rast od 6,9 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2023. godine obzirom da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova sufinancira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 832,4 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2023. godine prvenstveno radi uključivanja općih bolnica i njihovih prihoda i rashoda u državni proračun. Naime, od 1. siječnja 2024. godine jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb prestaju biti osnivači općih bolnica, a osnivač postaje Republika Hrvatska. Nastavno na navedeno, 1. siječnja 2024. godine 22 opće bolnice i ustanove u zdravstvu prestaju biti proračunski korisnici jedinica područne (regionalne) samouprave i postaju proračunski korisnici državnog proračuna, a njihovi ukupni prihodi i primici, rashodi i izdaci uključuju se u državni proračun. Osim toga na rast ove kategorije rashoda utjecalo je osiguranje dodatnih sredstava za rashode za zaposlene za ustanove u zdravstvu koje su već uključene u državni proračun uslijed primjene ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima i odlukama Vlade o isplatama dodataka.

Povećanje ove kategorije rashoda rezultat je i očekivane primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

U 2025. i 2026. godini ovi rashodi planirani su na razini od 5,3 milijarde eura, odnosno 5,4 milijarde eura.

Ukupni **materijalni rashodi** u 2024. godini planiraju se u iznosu od 3,2 milijarde eura i u odnosu na tekući plan 2023. godine povećavaju se za 374,2 milijuna eura. Navedeno povećanje rezultat je povećanja ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za iznos od 174,4 milijuna eura, ali i onih koji se financiraju iz EU i ostalih izvora za 199,8 milijuna eura i to prvenstveno radi uključivanja 22 opće bolnice i ustanova u zdravstvu i njihovih prihoda i rashoda u državni proračun.

U 2025. i 2026. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 3,4 milijarde eura, odnosno 3,5 milijarde eura.

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga. Ovi rashodi u 2024. godini planirani su na razini od 1,2 milijarde eura i u odnosu na tekući plan 2023. godine bilježe rast od 193,7 milijuna eura. U 2025. godini financijski rashodi projicirani su u iznosu od 1,4 milijarde eura, a u 2026. godini na razini od 1,5 milijardi eura.

Rashodi za **subvencije** u 2024. godini planiraju se u iznosu od 1,8 milijardi eura te se u odnosu na tekući plan 2023. godine smanjuju za 99,3 milijuna eura. Subvencije financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 66,3 milijuna eura. Ovo povećanje rezultat je osiguranja dodatnih sredstava za nadoknadu troškova Hrvatskoj elektroprivredi d.d. vezanih uz financiranje obveze osiguranja zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske u skladu s Odlukom VRH u skladištu PSP Okoli i istovremenog smanjenja izdvajanja za otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije (budući da se ova mjera Vlade u skladu s preporukama Europske komisije planira provoditi do kraja ožujka 2024. godine).

Nadalje, kao posljedica završetka programskog razdoblja 2014. - 2020. subvencije financirane iz EU i ostalih izvora smanjuju se za 165,7 milijuna eura.

Ovi rashodi u 2025. i 2026. godini projicirani su na razini od 1,3 milijarde eura, odnosno 1,2 milijarde eura.

Rashodi za **pomoći** državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2024. godini zadržani su na razini tekućeg plana 2023. godine, odnosno predviđeni su u iznosu od 6,8 milijarde eura. Ovakva razina pomoći rezultat je:

- s jedne strane povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 455,0 milijuna eura od čega najvećim dijelom za rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama (203,2 milijuna eura), programe djelatnosti zaštite, očuvanja i održivog upravljanja kulturnom baštinom (140,2 milijuna eura, najvećim dijelom za sanaciju štete od potresa ustanova u kulturi), financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture (87,4 milijuna eura), fiskalnu održivost dječjih vrtića (52,4 milijuna eura),
- s druge strane smanjenja rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 421,8 milijuna eura što je posljedica završetka programskog razdoblja 2014. - 2020. te razdoblja korištenja sredstava Fonda solidarnosti Europske unije.

U okviru ove kategorije rashoda planiraju se i sredstva za dobrovoljna spajanja jedinica lokalne samouprave (koja u odnosu na plan 2023. godine rastu za 100% i planiraju se na razini od 10,0 milijuna eura) kao i za pomoć fiskalnog izravnjanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koja je planirana na razini 2023. godine.

U 2025. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 7,2 milijarde eura budući da se očekuje provedba projekata iz novog programskog razdoblja 2021. - 2027. U 2026. godini se ova kategorija rashoda planira na razini od 6,6 milijardi eura.

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2024. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 10,5 milijardi eura što čini povećanje od 1,5 milijardi eura u odnosu na tekući plan 2023. godine. Ovo povećanje rezultat je porasta ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka.

Povećavaju se izdvajanja za mirovine za iznos od 1,1 milijardu eura kao rezultat očekivane indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanog rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda osiguravaju se sredstva za primjenu Zakona o inkluzivnom dodatku u iznosu od 442,1 milijuna eura. Inkluzivni dodatak je novčana naknada namijenjena osobama s invaliditetom i osobama s teškoćama u razvoju. Ovaj dodatak nije u potpunosti nova novčana naknada već se njime objedinjavaju postojeća prava na osobnu invalidninu, pravo na doplatak za pomoć i njegu, pravo na doplatak za dijete s težim ili teškim invaliditetom i dijete s oštećenjem zdravlja te pravo na novčanu pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom. Međutim, osim objedinjavanja postojećih prava iznos inkluzivnog dodatka za sve korisnike bit će veći od iznosa objedinjenih naknada koje sada ostvaruju osobe s invaliditetom, s posebnim naglaskom na djecu s teškoćama u razvoju. U odnosu na postojeća prava dodatna izdvajanja za inkluzivni dodatak u odnosu na tekući plan 2023. godine iznose 234,7 milijuna eura.

Osim toga na ovoj kategoriji rashoda osiguravaju se i sredstva za provedbu Zakona o osobnoj asistenciji u iznosu od 118,6 milijuna eura (pri čemu rast u odnosu na tekući plan 2023. godine iznosi 116,7 milijuna eura). Naime, do sada je pružanje usluge osobne asistencije bilo ograničeno modelom financiranja putem projekata koji su vođeni od strane udruga te ograničeno projektnim financiranje, a sada postaje zakonsko pravo. Predloženim zakonskim rješenjem proširen je krug osoba koje imaju pravo na uslugu osobne asistencije te je povećana ukupna cijena sata usluge koja se plaća osobnom asistentu.

Također se osiguravaju sredstva i za primjenu Zakona o doplatku za djecu u iznosu od 262,5 milijuna eura pri čemu ista u odnosu na tekući plan 2023. godine

rastu u iznosu od 114,5 milijuna eura zbog relaksacije uvjeta za ostvarivanje prava predviđenih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu koji je u proceduri usvajanja. Naime, dohodovni cenzus kao uvjet za ostvarivanje prava na doplatku za djecu se povećava sa sadašnjih 70% proračunske osnovice na 140% proračunske osnovice, a sve u cilju proširenja broja korisnika prava, kao i djece za koju se ostvaruje pravo na doplatku za djecu.

U 2025. godini ovi rashodi bilježe daljnji rast i projicirani su na razini od 10,8 milijardi eura, dok se u 2026. godini očekuju na razini od 11,1 milijardi eura.

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći u 2024. godini planirani su u iznosu od 1,8 milijardi eura, odnosno 112,9 milijuna eura manje u odnosu na tekući plan 2023. godine.

Većina smanjenja odnosi se na rashode financirane iz EU i ostalih izvora u iznosu od 89,1 milijun eura što je posljedica završetka programskog razdoblja 2014. - 2020. te razdoblja korištenja sredstava Fonda solidarnosti Europske unije.

Unutar ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka osigurana su sredstva za izgradnju 4 plinovoda i to u iznosu od 153,5 milijuna eura, odnosno 78,5 milijuna više u odnosu na tekući plan 2023.

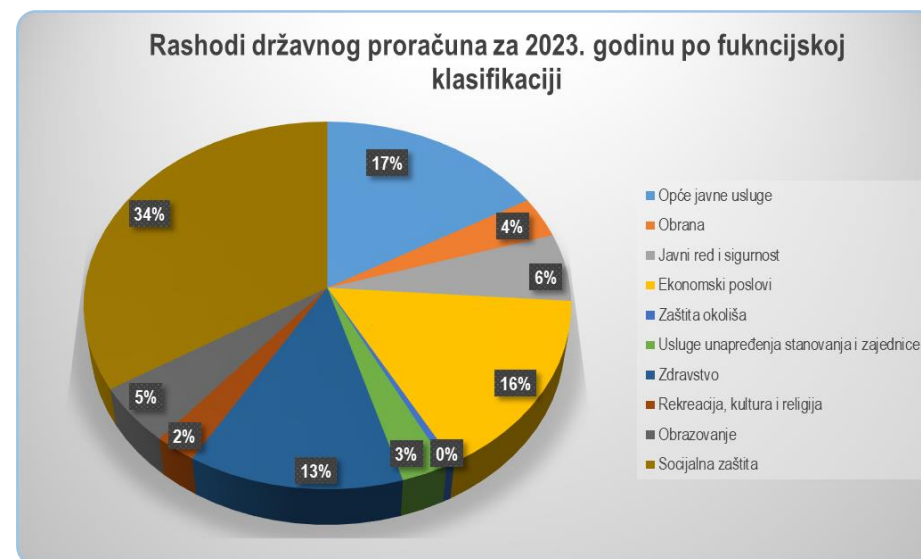
U 2025. i 2026. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 2,1 odnosno 2,0 milijarde eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2024. godini planirani su u iznosu od 2,0 milijardi eura i u odnosu na tekući plan 2023. godine rastu za 98,7 milijuna eura. Ova razina rashoda rezultat je rasta ove kategorije rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka (382,1

milijuna eura) s jedne strane i smanjenja ove kategorije rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja (283,4 milijuna eura).

Porast kategorije rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najvećim dijelom rezultat je povećanih izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom, ali i uslijed povećanih izdvajanja za opremanje hrvatske vojske kako bi se ojačala geopolitička pozicija Hrvatske.

U 2025. i 2026. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 1,8 milijardi eura, odnosno 1,5 milijardi eura.

Izvor: Ministarstvo financija

UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 28,5 milijardi eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 32,6 milijardi eura, planirani manjak državnog proračuna za 2024. godinu iznosi 4,1 milijardi eura ili 5% bruto domaćeg proizvoda.

U 2025. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 3,2 milijarde eura ili 3,7% BDP-a dok se u 2026. očekuje manjak od 2,2 milijarde eura ili 2,5% BDP-a.

Tablica 11: Ukupni manjak/višak državnog proračuna

(u mil. EUR)	2022.	Plan 2023.	Prijedlog proračuna za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
Prihodi (6+7)	22.793	27.692	28.519	30.092	30.629
Prihodi poslovanja (6)	22.597	27.605	28.432	30.005	30.541
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	196	87	87	87	88
Rashodi (3+4)	23.234	29.330	32.611	33.271	32.865
Rashodi poslovanja (3)	22.163	27.446	30.628	31.426	31.357
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	1.070	1.884	1.983	1.844	1.508
Ukupni manjak/višak	-441	-1.638	-4.092	-3.179	-2.236
% BDP-a	-0,6	-2,1	-5,0	-3,7	-2,5

Izvor: Ministarstvo financija

RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna u 2024. godinu u iznosu od 4,1 milijardu eura financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja i ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te sredstvima prenesenim iz prethodne godine. Pritom se ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju u iznosu od 8,2 milijarde eura, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 4,5 milijardi eura.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2024. godini najznačajniji iznos od 5,5 milijardi eura odnosi se na primitke od izdanih vrijednosnih papira, od čega se 4,5 milijardi eura odnosi na obveznice, a 1,0 milijarda eura na trezorske zapise (neto). Primici od zaduživanja inozemnim i domaćim kreditima i zajmovima planiraju se u iznosu od 2,5 milijardi eura, od čega se 1,2 milijarde eura odnosi na zajam koji Republika Hrvatska ostvaruje u

okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Preostali iznos planiranih primitaka u računu financiranja državnog proračuna odnosi se na primitke od povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 126,7 milijuna eura i primitke od prodaje dionica i udjela u glavnici u iznosu od 10,0 milijuna eura.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći iznos od 3,2 milijarde eura čine izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire koji se u cijelosti odnose na izdatke za otplatu glavnice za izdane obveznice. Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova planiraju se u iznosu od 774,4 milijuna eura. Najznačajniji iznos od 558,8 milijuna eura odnosi se na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora. Izdaci za dane zajmove i depozite planiraju se u iznosu od 420,3 milijuna eura, a izdaci za dionice i udjele u glavnici 166,2 milijuna eura.

Ukupni manjak državnog proračuna u 2025. godini planiran u iznosu od 3,2 milijarde eura financirat će se razlikom između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja planiranih u iznosu od 9,4 milijarde eura i ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 6,8 milijardi eura te sredstvima prenesenim iz 2024. godine.

Ukupni manjak državnog proračuna u 2026. godini planiran u iznosu od 2,2 milijarde eura financirat će se razlikom između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja planiranih u iznosu od 6,3 milijarde eura i ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 3,5 milijardi eura.

Tablica 12: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(u milijuni EUR)	Izvršenje 2022.		Plan 2023.		Prijedlog proračuna za 2024.		Projekcija proračuna za 2025.		Projekcija proračuna za 2026.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
PRIHODI POSLOVANJA	22.597	27.605	122,2	28.432	103,0	30.005	105,5	30.541	101,8	
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	196	87	44,3	87	100,3	87	100,3	88	100,6	
UKUPNI PRIHODI	22.793	27.692	121,5	28.519	103,0	30.092	105,5	30.629	101,8	
RASHODI POSLOVANJA	22.163	27.446	123,8	30.628	111,6	31.426	102,6	31.357	99,8	
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.070	1.884	176,0	1.983	105,2	1.844	93,0	1.508	81,7	
UKUPNI RASHODI	23.233	29.330	126,2	32.611	111,2	33.271	102,0	32.865	99,8	
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-441	-1.638	-133,7	-4.092	-142,2	-3.179	-102,0	-2.236	-88,0	
PRIMICI OD FINANCijske IMOVINE I ZADUŽIVANJA	5.727	7.482	130,7	8.162	109,1	9.369	114,8	6.303	67,3	
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	6.410	5.298	82,7	4.523	85,4	6.806	150,5	3.492	51,3	
PRIENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	2.321	1.649	71,1	2.113	128,1	1.660	78,5	1.044	62,9	
PRIENOS SREDSTAVA U NAREDNA GODINU	-1.197	-2.195	183,4	-1.660	75,6	-1.044	62,9	-1.618	155,0	
NETO FINANCIRANJE	441	1.638	133,7	4.092	142,2	3.179	102,0	2.236	88,0	

Izvor: Ministarstvo financija

PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

U 2024. godini manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji projiciran je na razini od 3,8 milijardi eura ili 4,6% BDP-a. U 2025. godini isti se projicira u iznosu od 2,9 milijardi eura ili 3,4% BDP-a, a u 2026. godini u iznosu od 2,1 milijardi eura ili 2,3% BDP-a. Pritom je manjak državnog proračuna u 2024. godini planiran na razini od 5% BDP-a, u 2025. i 2026. na razini od 3,7% BDP-a odnosno 2,5% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u promatranom razdoblju bilježiti višak i to od 0,1% BDP-a u 2024. i 2025. godini te od 0,04% BDP-a u 2026. godini. Višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024. projiciran je u iznosu od 0,3% BDP-a, a u 2025. i 2026. godini u iznosu od 0,2% odnosno 0,1% BDP-a.

Tablica 10: Opći proračun prema nacionalnoj metodologiji za razdoblje 2022.-2026.

(u mil. EUR)	2022.	Plan 2023.	Plan 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	22.793	27.692	28.519	30.092	30.629
% BDP-a	33,5	36,2	36,7	34,7	33,7
Ukupni rashodi	23.234	29.330	32.611	33.271	32.865
% BDP-a	34,2	38,4	39,7	38,4	36,2
Ukupni manjak/višak	-441	-1.638	-4.092	-3.179	-2.236
% BDP-a	-0,6	-2,1	-5,0	-3,7	-2,5
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	192	116	46	84	34
% BDP-a	0,3	0,2	0,1	0,1	0,04
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	373	142	275	147	72
% BDP-a	0,5	0,2	0,3	0,2	0,1
OPĆI PRORAČUN					
Ukupni manjak/višak	125	-1.380	-3.771	-2.947	-2.129
% BDP-a	0,2	-1,8	-4,6	-3,4	-2,3

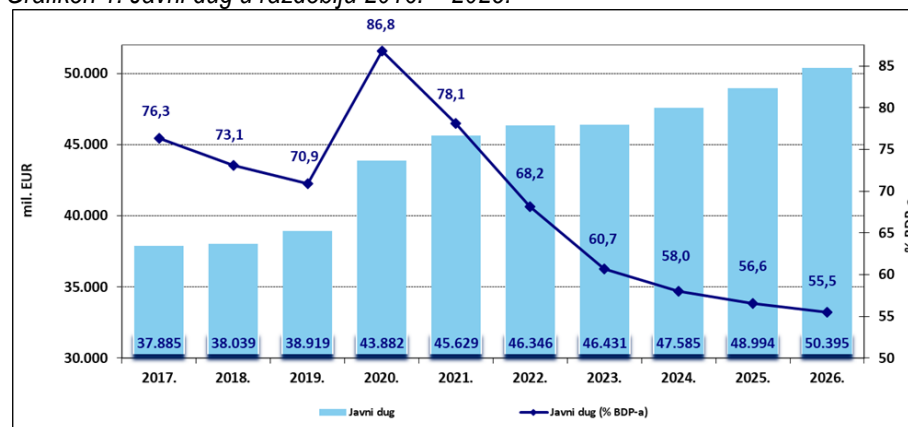
Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak opće države iznositi 1,9% BDP-a u

2024. godini. U 2025. godini isti je projiciran na razini od 1,6% BDP-a, a u 2026. godini očekuje se manjak proračuna opće države od 1,5% BDP-a.

U skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 1,7 postotnih bodova u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 58% BDP-a u 2024. godini, na 56,6% BDP-a u 2025. godini te 55,5% BDP-a u 2026. godini.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2016. – 2025.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Udio javnog duga u BDP-u je u razdoblju 2014. - 2019. smanjen za 12,7 postotnih bodova, no zbog krize uzrokovane pandemijom koronavirusa, koja je dovela do velikih potreba za zaduživanjem, javni dug je u 2020. narastao za visokih 15,9 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije. Snažan oporavak gospodarske aktivnosti u razdoblju 2021. - 2023. ponovno dovodi do smanjenja javnog duga i to za ukupno 26,1 postotnih bodova, čime su fiskalni rizici osjetno smanjeni.

Unatoč tome, i nadalje je prisutna visoka razina javnog duga koja predstavlja izvor ranjivosti za hrvatsko gospodarstvo. Naime, s obzirom na visinu duga, povećanje referentnih tržišnih kamatnih stopa dovelo bi do viših troškova refinanciranja duga, što bi potencijalno moglo stvoriti pritisak na financiranje

ostalih potreba države. U scenariju porasta EURIBOR-a⁶ za 100 baznih bodova iznad osnovnog scenarija u čitavom razdoblju 2024. - 2026., udio javnog duga u BDP-u krajem projekcijskog razdoblja bio bi za 0,2 postotna bodova veći nego u osnovnom scenariju.

Fiskalne projekcije u srednjoročnom razdoblju temelje se na makroekonomskim pretpostavkama predstavljenim u ovom dokumentu. Rizici povezani s nižom razinom gospodarske aktivnosti u odnosu na predstavljeni makroekonomski scenarij imali bi implikacije na očekivano kretanje fiskalnih veličina, posebice prihoda od poreza i socijalnih doprinosa u nadolazećem razdoblju, što bi dovelo do izravnog utjecaja na visinu salda proračuna opće države. Jedan od trenutno najizraženijih negativnih rizika odnosi se na moguća nepovoljnija kretanja inozemne potražnje, izraženo kroz smanjenje BDP-a u EU. Uz pretpostavku da je u 2024. godini realni BDP u članicama EU smanjen za 1 postotni bod (trajno) u odnosu na osnovni scenarij, udio javnog duga u BDP-u u 2026. godini bio bi 0,3 postotna boda viši.

Hrvatsko gospodarstvo suočava se i s brojnim drugim fiskalnim rizicima. Primjerice, mirovinski sustav RH pod utjecajem je nepovoljnih demografskih trendova vezano uz starenje stanovništva, odnosno smanjenje broja radno-aktivnog stanovništva, uz istodobno povećanje stanovništva starijeg od 65 godina. Jačanje takvih trendova stvorilo bi dodatni pritisak na sustav generacijske solidarnosti, a što bi moglo imati negativan učinak na održivost javnih financija u dugom roku. Osim toga, stanje nepodmirenih obveza u zdravstvenom sustavu predstavlja dodatni fiskalni rizik koji je potrebno adresirati provedbom strukturnih mjera usmjerenih ka financijskoj održivosti cjelokupnog zdravstvenog sustava. Iako se RH nalazi pri dnu po visini potencijalnih obveza u usporedbi s ostalim zemljama članicama EU, pri čemu je njihov udio u BDP-u u RH krajem 2022. godine iznosio 2,3% BDP-a, takve obveze i dalje predstavljaju rizik za javne financije.

---

⁶ Analiza osjetljivosti javnog duga na porast EURIBOR-a, kao i šok inozemne potražnje, izrađena je korištenjem strukturnog makroekonometrijskog modela hrvatskog gospodarstva razvijenog za Ministarstvo financija u suradnji sa

stručnjacima iz Svjetske banke u okviru EU projekta „Razvoj strukturnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva“.